

A 37. OTDK

MŰVÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTUDOMÁNYI SZEKCIÓ FELHÍVÁSÁNAK

2. SZÁMÚ MELLÉKLETE

Cím: Nőnek lenni

A szerző neve: Urbán Orsolya

Intézmény, kar: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi és Művészeti
Kar, Képzőművészeti és Művészetelméleti Intézet

Szak, specializáció, évfolyam: Grafikusművész szak, Képgrafika specializáció, V. Évfolyam

Témavezető neve, tudományos fokozata, beosztása: Molnár Zsolt, művésztanár

1. A TÉMAVÁLASZTÁSRÓL RÖVIDEN

A női reprezentációk változása és sokfélesége a történelmi időszakok, a mitológiai hagyományok és a kulturális kontextusok függvényében, rövidebben 'Being a Woman' – „Nőnek lenni” című hétrészes grafikai papírmetszet sorozatomat az Új Nemzeti Kiválóság Program keretein belül készítettem el. A projekt tartalma 2 db 70 x 100 cm-es és 5 db 100 x 70 cm-es papírmetszet.

Míg 2023 során a boszorkányság archaikus, mágikus mozgalmaira fókuszáltam, addig 2024-ben mellőztem a fizikailag kegyetlen és erőszakos megközelítést a női ábrázolásnak. Sokkal inkább a befelé irányuló, belső konfliktusok és különböző kulturális társadalmi elvárásokból adódó lelki problémákból indultam ki. Mindez számomra egy intim és lírai megfogalmazás módban összpontosult.

Munkáim készítése során az volt a célom, hogy bemutassam a történelem során mennyit változott a nőábrázolás. Milyen irányban változtak a különböző kultúrákban megjelenő

vizuális fogalmazásmódok? Ami leginkább foglalkoztat és felmerült bennem, hogy a jelenkori társadalmunkban mi az, ami hatással lehet a női identitásra?

2. A MUNKA FOLYAMATRÓL

A papírmetszeteimnek több változata is volt, mielőtt a végleges formában megszülettek volna. Először vázlatokat kezdtem készíteni tussal, papírra. A lendületes vonalak és foltok légies sodrása továbbra is megtalálható a munkáimban, azonban a korábbi sorozataimmal ellentétben egyes részleteknél sokkal drámaibb hatást értem el technikailag az ecsetkezeléssel. A dúcot felfestékeztem, majd magasnyomtatási eljárást alkalmazva, mint a linóleum - és a fametszésnél is, lenyomtatam 300 grammos ofszet papírra. A nyomatokon érződik a tus vázlatok frissessége és könnyed ecsetkezelése. Az alakzatok ábrázolási módja néhol tudatosan tisztázatlan a feszültség keltés érdekében.

Sorozataimban foglalkozok az ázsiai és az afrikai kultúrákkal, továbbá a görög mitológiákkal; emellett a női testiséggel, legyen az biológiai, vagy külső jegy. Az ábrázolt művek nem csupán egyszerű megjelenítések, hanem mélyebb jelentések és üzenetek hordozói is. Ázsia és Afrika kultúrájának és mitológiájának elemzése során nem csupán a külső formákra, hanem a mögöttük rejlő szimbólumokra és értékekre is koncentráltam.

3. A SOROZATOMRÓL

Afrikát az avantgárd művészeti stílusok irányából közelítettem meg. Az álarc mögé bújás és az identitás keresését vagy elvesztését hangsúlyozom a maszk ábrázolással. Az „Álarc” című munkám egy rovarra emlékeztető, ijesztő maszkot szimbolizálva azt sugallja, hogy az identitásunk elvesztése vagy eltorzulása jelenkori, aktuális probléma. A társadalmi nyomás és az állandó változásokhoz való alkalmazkodás kényszere olyan tényezők, amelyek eltorzíthatják az egyén önazonosságát, továbbá megkérdőjelezi az identitás alapvető tulajdonságainak az összességét.

Alkotásaimban a fő motívum a kontraszt, mind jelentésben és mind színekben. Az egyetlen színes munkámnál a nyugodt kék az életet jelképező méh, amelyet egy fekete, Matisse-i női alak zár be. Ez a női figura egyfelől a reménytelenséget és a halált hordozza magában, ugyanakkor a kitartást és az élet örök élvezetét és körforgását is képviseli. A kék forma a remény és az újjászületés lehetőségét sugallja, miközben a fekete alak a szembesülést jelképezi a természet által diktált korlátokkal.

A „Szépség I-III.” című munkáimban az intim kompozíciók révén az önértékelés fontosságára és annak ábrázolására fókuszáltam. Göbolyös Luca 'Personal' című fotósorozatából a számomra egyik leginspirálóbb munkáját appropriáció segítségével újra értelmeztem a sorozatomban. A női test szépségét ábrázolom testalkattól függetlenül, ezzel a külső jegyekből fakadó különbségeket áthidalva az egyenlőségre reflektálok.

A görög mitológia az emberi kultúra egyik leggazdagabb és legszínesebb része, mely számos ikonikus alakot és történetet szolgáltatott az évszázadok során. Az „Aphrodité” című grafikai lapon a görög mitológia legismertebb női alakját dolgoztam fel, melyet az ókori „Kuporgó Aphrodité” szobor inspirált. Vénusz a szépség és a szeretet megtestesítője. Ellenpólusként azonban Medúza kígyóit helyeztem a hajába, melyek jelentése a rettegést és a veszedelmet hordozza. Ez a szokatlan kombináció egy olyan új ábrázolást hozott létre, amely eltér a hagyományos megközelítésektől és új értelmezési lehetőségeket kínál a néző számára.

Ez a fúzió nem csupán a nőiesség és a szépség különböző aspektusait egyesíti, hanem rámutat a mitológiai alakok mélységére és sokszínűségére is, megkérdőjelezve a hagyományos szerepeket és normákat.

Az Ázsiai kultúra a darumadár képében jelenik meg, ami a kecsesség és szépség megtestesítője. Ázsia egyes területein, például Vietnámban, a daru a tisztaság és hűség jelképe. Létezik egy híres mese a daruról Japánban. Egy földműves megment egy sérült darut, és megtanítja újra repülni. Később a daru visszajön hozzá egy szépséges, fiatal hölgy képében,

és feleségül megy a férfihez, majd saját tollaiból sző gyönyörű ruhát, hogy visszafizesse annak kedvességét.

Munkáimban nem csupán az állatok fizikai megjelenését próbálom ábrázolni, hanem az adott kultúrában rejlő mélyebb jelentéseket is, hogy a nézők számára több rétegben élvezhetőek legyenek.